

D E C I Z I E

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele ședinței, judecător
judecătoriTatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinând recursul depus de Verbanov Vladimir,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Energbank” împotriva lui Verbanov Vladimir și Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii, dobânzii majorate, penalității și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2017, prin care au fost restituite cererile de apel declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” și Verbanov Vladimir,

A C O N S T A T A T:

La 21 decembrie 2016, Societatea pe Acțiuni „Energbank” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Verbanov Vladimir și Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii, dobânzii majorate, penalității și cheltuielilor de judecată.

Solicită reclamantul încasarea în mod solidar din contul lui Verbanov Vladimir și Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA”, în beneficiul Societății pe Acțiuni „Energbank” a datoriei în sumă 70866.99 lei, dobânzii în sumă de 7678.62 lei, dobânzii majorate în sumă de 1858,39 lei, penalității în sumă de 13500 lei și taxei de stat în mărime de 2817,12 lei.

Prin hotărârea Judecatoriei Chișinău, sediul Central din 5 mai 2017 a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Energbank” împotriva lui Verbanov Vladimir și Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii, dobânzii majorate, penalității și cheltuielilor de judecată. S-a dispus încasarea în mod solidar din contul lui Verbanov Vladimir și Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA”, în

beneficiul Societății pe Acțiuni „Energbank” cu titlu de datorie – 70866,99 lei, dobânda în mărime de 7678,62 lei, dobânda majorată în mărime de 1858,39 lei, penalitatea în mărime de 13500 lei, suma taxei de stat plătită în mărime de 2817,12 lei, în total suma de 96721,12 lei (f.d. 99, 107-110).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 2 iunie 2017, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” – Zubco Serghei și ulterior, la 5 iunie 2017, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” – Permiacova Ludmila au depus cereri de apel nemotivate împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii în partea ce vizează Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” și amânarea achitării taxei de stat, pînă la prima ședință de judecată.

La 5 iunie 2017, Verbanov Vladimir a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă și amânarea achitării taxei de stat, pînă la prima ședință de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, au fost respinse demersurile depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” și Verbanov Vladimir cu privire la amânarea achitării taxelor de stat pînă la prima ședință de judecată, nu s-a dat curs cererilor de apel, iar apelanților fiindu-le fixat termen pînă la 29 noiembrie 2017 pentru lichidarea neajunsurilor apelurilor (f.d. 116-119).

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că apelanții Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” și Verbanov Vladimir nu au invocat motivele apelului și nu au prezentat dovada achitării taxei de stat.

La 29 noiembrie 2017, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” – Permiacova Ludmila, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii în privința Societății cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, a fost respins demersul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs repetat cererii de apel depuse de Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA”, iar apelantului Verbanov Vladimir i s-a prelungit termenul pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de apel, fiindu-le fixat termen pînă la 20 decembrie 2017 pentru lichidarea neajunsurilor (f.d. 136-140).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 31 ianuarie 2018, a fost respins recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA”, fiind menținută încheierea Curții de pel Chișinău din 30 noiembrie 2017 (f.d. 158-164).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, au fost restituite apelanților Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” și Verbanov Vladimir, cererile de apel declarate împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 5

mai 2017, cu toate actele anexate, deoarece apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC (f.d. 187, 188-195).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 23 martie 2018, Verbanov Vladimir a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate în partea restituirii cererii de apel declarate de acesta, cu remiterea cauzei în această parte pentru rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că instanța de judecată nu a respectat normele de drept procedural și în concluzie a emis o încheiere ilegală.

Totodată, recurentul a invocat faptul că i s-a încălcat dreptul de acces la justiție prin faptul că nu a fost informat de instanța de apel despre data ședinței din 22 martie 2018, despre ce a aflat cu două zile înainte de ședință, de la reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „ROVAZENA”.

Verbanov Vladimir a mai precizat că instanța de apel nu i-a comunicat încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel și prin urmare a fost în imposibilitate de a înlătura neajunsurile.

Potrivit art. 425 CPC – termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul menționează că prin scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 23 aprilie 2018 a fost expediată în adresa părților copia deciziei recurate (f.d. 196), însă la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei deciziei instanței de apel.

Instanța de recurs constată respectarea termenului de declarare a recursului, or, decizia recurată a fost emisă la 22 martie 2018, iar recursul a fost depus la 23 martie 2018.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Verbanov Vladimir, neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Actele pricinii certifică faptul că la 2 iunie 2017, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” – Zubco Serghei și ulterior, la 5 iunie 2017, administratorul Societății cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” – Permiacova

Ludmila au declarat cereri de apel nemotivate împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii în partea ce vizează Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” și amânarea achitării taxei de stat, pînă la prima ședință de judecată.

Ulterior, la 5 iunie 2017, Verbanov Vladimir a declarat cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă și amânarea achitării taxei de stat, pînă la prima ședință de judecată.

De menționat că tot din actele pricinii se distinge cert faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, prin care nu s-a dat curs cererilor de apel, a fost expediată părților cu scrisoare recomandată și recepționată la 24 noiembrie 2017 de Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA”, fapt confirmat prin avizele de recepție, anexate la dosar (f.d.121-125) și totodată încheierea de a nu da curs cererii de apel, a fost publicată pe site-ul oficial al Curții de Apel Chișinău (www.ca.justice.md).

În această ordine de idei, instanța de recurs apreciază critic argumentul recurentului precum că instanța de apel iar fi îngădit dreptul de acces liber la justiție, or în sensul dat Curtea de Apel Chișinău a întreprins toate măsurile posibile în vederea aducerii la cunoștința lui a încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, citînd apelantul-recurent la adresa indicată în cererea de apel (f.d. 103), însă Verbanov Vladimir nu a ridicat de la oficiul poștal copia încheierii trimisă de instanța de apel și trimiterea poștală a fost restituită Curții de Apel Chișinău cu mențiunea ca fiind nereclamată (f.d. 123-125).

De menționat că potrivit prevederilor art. 100 alin. (1) CPC, care statuiază expres că cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu prevederile art. 105 alin. (1) și (1¹) CPC – citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Potrivit art. 106 CPC – dacă destinatarul refuză să primească citația sau înștiințarea, persoana împuternicită să o înmîneze consemnează refuzul pe citație sau

înștiințare și o restituie instanței judecătorești. Persoana care refuză să primească citația sau înștiințarea se consideră înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată sau despre locul, data și ora efectuării unui act procedural. Neprezentarea ei în instanță nu împiedică judecarea pricinii sau efectuarea actului procedural.

În conformitate cu 107 CPC – dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul este obligat să comunice instanței, prin cerere, noua adresă, iar părții adverse prin scrisoare recomandată, a cărei recipisă se depune la dosar o dată cu cererea. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră înmînată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește acolo.

De menționat că în speță, recurentul-apelant Verbanov Vladimir nu a comunicat altă adresă și prin urmare se prezumă că acesta a fost citat legal.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție punctează că apelanții Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” și Verbanov Vladimir, în perioada cuprinsă din 15 decembrie 2017, când Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017 și din 31 ianuarie 2018, când Decizia Curții Supreme de Justiție a devenit publică și accesibilă, și pînă la 22 martie 2018, ziua cînd a fost fixată spre judecare cauza civilă în ordine de apel, au avut suficient termen să lichideze neajunsurile instrumentelor de atac, însă Verbanov Vladimir nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Instanța de recurs apreciază critic argumentul recurentului precum că nu a recepționat încheierile instanței de apel prin care nu sa dat curs cererii de apel pe motiv că ar fi fost plecat peste hotare.

Or, din copiile pe pașaport anexate la recurs rezultă că recurentul Verbanov Vladimir a revenit în țară la 7 martie 2018, iar ședința instanței de apel a fost fixată pentru 22 martie 2018. Astfel, recurentul-apelant a avut suficient timp (15 zile) pentru a se interesa de soarta cererii de apel și a dosarului în ansamblu.

Totodată, instanța de recurs punctează că potrivit extrasului din registrul de stat al persoanelor juridice nr. 291224 din 10 iunie 2014, anexat la dosar, Permeacova Ludmila și Verbanov Vladimir sunt asociați cu cîte 50% fiecare a Societății cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” (f.d. 39).

Astfel, avînd în vedere că persoanele indicate supra, ambele au fost antrenate în proces și Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” a recepționat toate încheierile de a nu da curs cererilor de apel (f.d.122, 142), recurentul-apelant Verbanov Vladimir putea și trebuia să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale, în sensul protejării acestora.

În susținerea poziției respective este necesar de a reliefa prevederile art. 56 alin. (3) CPC – participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Potrivit art. 61 alin. (1) CPC – instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de drepturi, dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Articolele 113 alin. (1) și 10 alin. (1) CPC, coroborate expres prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Aici se impune a se scoate în evidență că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art.6 §1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Potrivit practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, *Tinnelly & Sons Ltd and Others* și *McElduff and Others v. the United Kingdom*, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; *Malahov c. Moldovei*, hotărârea din 07 iunie 2007).

Aplicând normele legale invocate mai sus și jurisprudența CtEDO în speță, Colegiul remarcă ca fiind indubitabilă obligația apelantului-recurent de a înlătura în termenul stabilit neajunsurile constatate și indicate de instanța de apel, or, această obligație este expres stabilită de Lege, respectarea căreia duce spre o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim declarat, urmărește scopul unei bune administrări a justiției și nu aduce atingere substanței dreptului de acces liber la justiție.

Instanța de recurs găsește întemeiată poziția instanței de apel prin care a stabilit că însăși apelanții Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” și Verbanov Vladimir timp de 320 zile (f.d. 99) din ziua emiterii dispozitivului hotărârii (5 mai

2017 – 22 martie 2018) și 177 zile (f.d. 116-119) din momentul emiterii încheierii de a nu da curs apelurilor (26 septembrie 2017 - 22 martie 2018), și 112 zile (f.d. 136-140) din momentul emiterii încheierii de a nu da curs repetat apelurilor (30 noiembrie 2017 - 22 martie 2018), și 107 zile (f.d.143-145) din momentul depunerii cererii de recurs (15 decembrie 2017 - 22 martie 2018), precum și 50 zile (31 ianuarie 2018 - 22 martie 2018) din data adoptării deciziei Curții Supreme de Justiție, au manifestat neglijență față de soarta cererilor de apel, și anume apelantul-recurent Verbanov Vladimir nu a prezentat apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, iar apelanta Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat.

Aceste circumstanțe, în accepțiunea instanței de recurs, denotă un dezinteres total față de calea de atac promovată de apelanți și un comportament procedural vădit lipsit de diligență.

Articolul 365 CPC, este o norma juridică imperativă și în situația în care apelantul-recurent nu s-au conformat indicațiilor obligatorii din încheierile Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 și din 30 noiembrie 2017 de a nu da curs cererilor de apel, nu au comunicat careva motive serioase despre imposibilitatea lichidării neajunsurilor instrumentelor de atac, instanța de apel corect a dispus restituirea cererilor de apel.

Subsidiar, Colegiul apreciază că apelanții erau obligați să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii lor, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

Drept consecință survin efectele instituite în art. 113 CPC care prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Sanțiunea instituită prin art. 369 alin.(1) lit. a) CPC este peremptorie, întrucât scopul acesteia este stingerea procesului în faza în care acesta se află și este absolută, întrucât este reglementată de norme imperative, aceasta fiind prevăzută în interesul părților, dar și în interesul unei bune administrări a justiției, iar pentru a interveni, este necesar să se constate că lăsarea în nelucrare a procesului se datorează culpei părții, existând în acest sens o prezumție simplă de culpă, dedusă din lipsa de stăruință în judecată în intervalul de timp fixat în baza legii de instanță.

Instanța de recurs analizând legalitatea restituirii cererii de apel depuse de Verbanov Vladimir, pentru faptul că instrumentul de atac nu conține indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, consideră imperios să sublinieze și următorul postulat legal.

Astfel, examinarea în instanța de apel a cererii de apel în care lipsesc motivele de fapt și de drept pe care acesta se întemeiază va conduce la emiterea unei decizii ilegale, deoarece decizia instanței de apel trebuie să fie clară și să răspundă într-un mod sigur și expres la toate obiecțiile formulate în cererea de apel, or, în temeiul art. 373 alin. (5), coroborat cu art. 26 alin. (3) CPC, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, însă datorită omisiunilor instrumentului de atac

instanța este pusă în imposibilitate să judece apelul care este unul nemotivat în fapt și în drept.

Totodată este esențial de punctat faptul că concluzia dată de instanța de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că dreptul la un tribunal nu este absolut, or acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin pecuniar (plata taxei de stat) sau procedural (autorizație prealabilă).

Din considerentele menționate și avînd în vedere că Curtea de Apel Chișinău corect a restituit cererea de apel declarată de Verbanov Vladimir, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Verbanov Vladimir.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Energbank” împotriva lui Verbanov Vladimir și Societatea cu Răspundere Limitată „ROVAZENA” cu privire la încasarea datoriei, dobînzii, dobînzii majorate, penalității și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

judecători

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Iuliana Oprea